

Capaciteitsmachine nog niet af

Eerste gebruikerservaringen Amazone EDX-zaaimachine

Na de lancering van de negen meter brede getrokken EDX-high-speed-precisie-zaaimachine heeft Amazone nu ook zes meter brede varianten. In Nederland draaiden dit seizoen de eerste nulseriemachines in de praktijk. De ervaringen leren dat er potentie zit in deze techniek, maar dat Amazone de puntjes nog op de i moet zetten.

In 2007 lanceerde Amazone het nieuwe precisiezaaisysteem EDX met de leus '1100 hectare maïs zaaien in twintig dagen met één machine'. Je hebt het dan over de enorm grote getrokken EDX 9000 TC-machines met een werkbreedte van negen meter voor de grote vlakten. Amazone ontwikkelde en testte de afgelopen jaren zes meter brede varianten voor kleinschaliger landbouwgebieden. Drie loonbedrijven in Nederland draaiden het afgelopen jaar met nulseriemachines. Na één seizoen is er één uitgestapt, maar Wassink in Breklenkamp en Volker in De Lutte gaan met hun gedragen versies door.

In Nederland

Deze beide loonbedrijven hebben gewerkt met de nieuwe gedragen achtrijer voor het maïszaaien; Volker met een fronttank, Wassink met een kunstmesttank achter in combinatie met een extra kunstmest-fronttank om meer hectares met

een kunstmestvulling te kunnen afwerken. Het argument voor de loonwerkers is de enorme capaciteit. Het streven was om zo'n 450 tot 500 hectare te zaaien met de machine in de paar beschikbare zaaiweken. Dat moet mogelijk zijn door de combinatie van de grote kunstmesttank, de centrale (gemakkelijk te legen en te vullen) zaaitank en de hoge rijsnelheid van 12 tot 14 km/u. De gebruikers meldden dat dit met de nulseriemachine nog niet helemaal lukte. Of dat gaat lukken, is volgens hen afwachten. Een oppervlakte van 450 hectare lijkt de gebruikers niet eenvoudig om te halen; 400 hectare komt eerst en dan moet je ook flink je best doen, zal het echt goed moeten lopen en zal alles moeten kloppen: geen oponthoud, niet onnodig vaak moeten uitstappen om zaken bij te regelen of wat dan ook en een goede logistiek van zaaizaad en kunstmest. Bovendien zal Amazone een aantal knelpunten moeten oplossen.

Lof is er voor de potentie van de machine: drie tot vier hectare per uur blijkt in het gebied met afwisselend grote en ook veel kleine stukken goed mogelijk. Positief zijn de gebruikers over de centrale zaadbak, waardoor je snel kunt switchen tussen het groeiende aantal gevraagde maïsrassen. Ook over de rij-snelheid van rond de 12 km/u zijn ze goed te spreken. Daarbij blijkt de machine bij lagere en hogere snelheden goed te blijven werken. Ga je richting de 16 km/u, dan komt de kunstmestdosering aan zijn grenzen. Dat is echter geen probleem, omdat je in de praktijk toch niet sneller zult werken dan rond die 12 km/u. Boven die snelheid wordt de bestuurbaarheid lastiger en kan een stuurcorrectie behoorlijke krommingen geven. De capaciteitswinst is bij 12 km/u al groot en volgens de gebruikers ook groot genoeg. Waardering is er ook voor het goede zicht (model zonder kunstmesttank) op de elementen in het werk, de degelijkheid van de elementen en het ontbreken van aandrijvingen in de afzonderlijke elementen. De bediening lijkt eerst ongewoon, maar is na een goede begeleiding en een training van Amazone snel te leren. De zaaidiepte is mooi constant en de werkdiepte (druk/ontlasting) is hydraulisch goed aan te passen aan de omstandigheden. De machine haalt altijd keurig het aantal zaden per hectare. Voor transport klapt de machine mooi compact op en dat gaat gemiddeld fijner dan bij veel andere machines.

Wassink zaait heel veel verschillende maïsrassen en vanuit dit oogpunt is het snel en gemakkelijk wisselen van zaai-zaad voor hem een doorslaggevend argument om door te gaan. De hoge rij-snelheid vindt hij van minder belang. Volker werkte met de Kongskilde Preci Sem en was al gewend aan maïszaaien bij 12 km/u. Hij wil niet terug in rij-snelheid en ziet de Amazone als enige potentiële opvolger.

Kritiepunten

Het zijn nulseriemachines en dus mag er nog wat aan mankeren, maar er zijn nog te veel probleempjes. Belangrijkste kritiekpunt is dat het zaaisysteem nog niet helemaal uitontwikkeld is. De start is goed, de aantallen - mits goed afgesteld - kloppen heel goed, maar het zaaiwerk is nog niet goed genoeg. Soms liggen de zaden dicht op elkaar, afgewisseld met grotere afstanden. Blijkbaar pakt het vangwiel de zaden niet altijd goed en gelijkmatig op. Op harde (klei)grond drukt het rubberen vangwiel (dat breder is dan de getrokken zaai-gleuf) het zaad niet of minder goed aan. Ook de stop is nog niet goed. De verdeeltrommel draait nog even door en op het eind heb je dan zo twintig zaden dicht bij elkaar. Ook heeft de machine geen individuele rijuit-schakeling, iets wat de gebruikers als een absolute must zien voor het komende jaar.

Het instellen van de afstrijkers komt erg nauw. Volker heeft vastgesteld dat bij zwaardere zaden beter met hogere drukken kan worden gewerkt in combinatie met kleinere gaten dan aanbevolen. De afstelling van de afstrijkers is dan ook minder kritisch.

Bij de stop valt het restzaad achter de trommel in een opvangbak. Bij het zaaien van verschillende rassen heb je dan aan het eind van de dag een bak vol onbruikbaar zaad over. Het zaad in de voorraadtank gaat telkens aan één kant

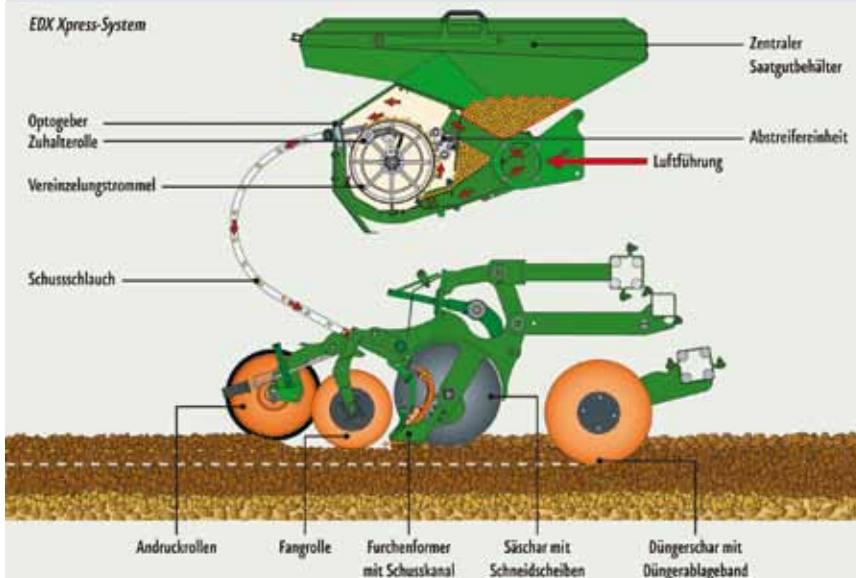

◀ De fronttank is een discussiepunt, want die kan niet elektrisch worden aangedreven en aangestuurd via het tastwiel van de zaaimachine. Voor de gewichtsverdeling en het zicht is de tank wel gewenst.

De techniek

Het venkelen gebeurt centraal via de venkelingstrommel. Dit is een grote ronde buis met gaatjes. De korrels worden van de trommel af met overdruk de zaaislangen in geblazen met een snelheid van ongeveer elf meter per seconde. Voor verschillende soorten zaden zijn er verschillende trommels leverbaar. Het zaad wordt achter de zaaischaar via een bocht naar achteren geleid, zodat het met hoge snelheid tegen het vangwiel onder in de zaai-gleuf schiet en daar tegelijk wordt gefixeerd.

De EDX 6000 is leverbaar in een getrokken en een gedragen uitvoering. De gedragen versie is in drie uitvoeringen leverbaar: als 2C met gecombineerde zaai-zaad- (360 liter) en kunstmesttank (1100 liter) achter, als 2FC met alleen een centrale maïszaadtank (400 liter) achter in combinatie met een 1500 tot 2000 liter grote kunstmesttank in frontaanbouw en ten slotte de kale ED2 met alleen een 400 liter grote zaai-zaadtank.

Oud versus nieuw

	ED 602 K	EDX 6000-2 FC
Aantal rijen	8	8
Inhoud zaadbak	8 x 45 l	400 l
Inhoud kunstmestbak	1100 l	1500 l
Gewicht	2350 kg	3250 kg
Zaaisnelheid	6-8 km/u	12-15 km/u
Oppervlakte met één vulling	8 ha	10 ha
Benodigd vermogen	92 kW (125 pk)	132 kW (180 pk)
Capaciteit per uur	1,5-2,5 ha	3-4 ha
Aanschafprijs	€ 60.000,-	€ 72.500,-

zitten, met als gevolg dat met nog één hectare te gaan de indicatie 'Zaadbak leeg' verschijnt. Je moet dan de trekkercabine uit om het zaad handmatig in de tank te vlakken. De aparte kunstmesttank werkt mechanisch met een eigen tastwiel. Lastig bij de start en stop. Je kunt bovendien niet altijd diep genoeg voor een goede werking van het wiel, omdat het frame van de fronttank dan de grond raakt. Dan zijn er nog kleine puntjes, zoals tot achter de zaaimachine klappende markeurs op het kopeind, vanghaken voor transport met touwtjesbediening en de kans op beschadigingen van de trekker bij het uitheffen voor de modellen met de kunstmesttank achterop.

Meerwaarde een must

En dan kom je bij de kritische vraag over de meerwaarde. Los van de praktische werking is het een zware machine, die om een flinke, circa 132 kW (180 pk) sterke trekker vraagt. Ook is de machine duurder dan een conventionele achtrijer. Een twaalfrijer als alternatief zien deze ondernemers niet zitten, omdat ze even breed als de maïsбек van de hakselaar willen zaaien. Allemaal geen probleem als de machine de snelheid en de capaciteit van circa 400 tot 500 hectare per jaar waar gaat maken. Dat is ook de reden dat Wassink en Volker doorgaan. De logistiek van de kunstmest en het zaaizaad kunnen zij regelen. Amazone zal de machine moeten verbeteren om de capaciteit in combinatie met goed zaaierwerk echt waar te maken.

Tekst & foto's **Gert Vreemann**

Amazone: "Aanpassingen komen"

Als reactie op dit artikel heeft Amazone aangegeven deze winter een aantal veranderingen door te voeren op de nulserie en de definitieve uitvoering van de machines, zoals die dit voorjaar op de markt komen.

- Het vangwiel wordt smaller, zodat het onder alle omstandigheden beter onder in de zaaigleuf blijft lopen
- Standaard komen er afsluiters per zaai pijp, zodat de rijen individueel afgesloten kunnen worden voor gerende percelen en voor spuitsporen. Deze afsluiters komen direct achter de afstrijkers te zitten, zodat het zaad terugvalt in de voorraadbak.
- Er worden richtschoepen geplaatst om te voorkomen dat het zaad in de zaakbak aan één kant ophoopt.
- Er komt een software-aanpassing voor een betere start en stop van de trommel
- Er komt naast de bestaande trommel voor maïs nog een extra trommel met iets kleinere gaten voor fijnere maïskorrels
- Er is gekozen voor mechanische aandrijving van de fronttank omdat Amazone twijfelt aan de elektrische capaciteit van de trekkers. Amazone wil toe naar elektrische aandrijving van de fronttank, aangestuurd door het tastwiel van de zaaimachine.

◀ De elementen hebben geen aangedreven wielen. Dat scheelt onderhoud. Wel is er kritiek op de werking van het vangwiel dat het zaad moet afvangen en tegelijk in de zaaigleuf moet fixeren.

◀ De centrale verdeeltrommel verdeelt en doseert goed, maar de afstelling van de afstrijkers komt nauw. Er is geen individuele rijuitschakeling en je houdt bij elke stop restzaad over dat niet terugvalt.

◀ Het grote voordeel van de machine is dat zaaizaad en kunstmest centraal opgevangen kunnen worden. Zeker bij het zaaien van veel verschillende rassen is dat een groot voordeel.

◀ De machine is zwaarder dan de traditionele zaaimachines, maar bij het transport klapt hij toch mooi compact op. Wel steken de markeurs net even achter de machine uit. Opletten dus aan perceelranden.